

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 15. detsember 2016
(OR. en)

SN 97/16

Euroopa Ülemkogu järeldused rände, Küprose ja Ukraina kohta (15. detsember 2016)

I. RÄNNE

Välismõõde

1. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma oktoobri järeldusi Vahemere idaosa rändetee kohta. Ülemkogu rõhutab veel kord oma pühendumust ELi-Türgi avaldusele ning rõhutab selle kõikide aspektide täieliku ja mittediskrimineeriva rakendamise tähtsust. Ühtlasi kordab ülemkogu oma lubadust jätkata Lääne-Balkani rändeteel asuvate riikide toetamist. Ülemkogu kinnitab Kreeka ja komisjoni välja töötatud ühise tegevuskava ELi-Türgi avalduse rakendamise kohta ning tervitab asjaolu, et Kreeka on juba astunud esimesi samme selle rakendamiseks. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki liikmesriike üles tagama ühise tegevuskava kiire rakendamise.

2. Uus koostööalane partnerlusraamistik on oluline vahend ebaseadusliku rände ja selle algpõhjustega tegelemiseks, eriti seoses Vahemere keskosa rändeteega. Euroopa Ülemkogu tervitab viie Aafrika päritolu- ja transiidiriigiga sõlmitud kokkulepete elluviimisel tehtud edusamme ning partnerriikide järjest suuremat omalust. Selle kogemuse põhjal võidakse kavandada täiendavaid kokkuleppeid või muid koostöövorme olemasolevate ressursside piires. Juunis Euroopa Ülemkogu poolt seatud partnerlusraamistiku eesmärgid tuleks integreerida muudesse ELi ja selle liikmesriikide välisvahenditesse ja -poliitikatesse. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike üles jätkama oma osalemist partnerlusraamistikus ja seda intensiivistama ning jälgib ka edaspidi pingsalt rändevoogude tõkestamisel ja tagasisaatmise määra suurendamisel tehtavaid edusamme.
3. Selleks et tagada Valletta tegevuskava ja partnerlusraamistiku tõhusam elluviimine, on oluline, et nõukogus Euroopa Kestliku Arengu Fondi ja Euroopa Investeerimispanka välislaenu andmise volituse suhtes saavutatud kokkuleppele järgneks asjakohaste õigusaktide kiire vastuvõtmine. Sellega seoses väljendab Euroopa Ülemkogu heameelt selle üle, et Euroopa Investeerimispank on alustanud oma Lääne-Balkani riikide ja lõunanaabruse vastupanuvõimet käsitleva algatuse elluviimist.
4. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust toetada veelgi enam Liibüa rannikuvalvet, sealhulgas operatsiooni EUNAVFOR MED Sophia kaudu, et suurendada selle suutlikkust hoida ära hukkumisi merel ning lõhkuda inims mugeldajate ärimudel. Samal ajal tuleb teha algatusi selleks, et pakkuda Liibüasse lõksu jäänud rändajatele toetatud vabatahtliku tagasipöördumise võimalusi ja vähendada ohtliku teekonna ettevõtmist.
5. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, kuivõrd tähtis on anda Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) ning Euroopa piiri- ja rannikuvalve käsutusse piisavad vahendid. Ülemkogu tunneb heameelt asjaolu üle, et EASO alustab stabiilse ja kestliku suutlikkuse tagamiseks spetsiaalsete töötajate töölevõtmist. Ülemkogu kordab samuti vajadust jääda tähelepanelikuks muude rändeteede osas, sealhulgas Vahemere lääneosas, et suuta arengutele kiiresti reageerida.

Sisemõõde

6. Vastutuse ja solidaarsuse põhimõtte tulemuslik kohaldamine jääb ühiseks eesmärgiks ka tulevikus. Euroopa ühise varjupaigasüsteemi läbivaatamiseks viimastel kuudel tehtud kestvad pingutused on toonud välja mõned lähenemisvaldkonnad, samas kui mõnes teises valdkonnas tuleb teha täiendavat tööd. Tuginedes sellele tööle, kutsutakse nõukogu üles jätkama seda protsessi eesmärgiga saavutada järgmise eesistumisperioodi jooksul konsensus ELi varjupaigapoliitika küsimuses.
7. Liikmesriigid peaksid intensiivistama veelgi oma jõupingutusi ümberpaigutamise kiirendamiseks, eelkõige saatjata alaealiste puhul, ning jõupingutusi seoses olemasolevate ümberasustamiskavadega.¹

¹ See ei piira Ungari ja Slovakkia seisukohta, mis on esitatud seoses nõukogu otsusega nr 2015/1601 algatatud Euroopa Kohtu menetlustes, ega hagejate toetuseks menetlusse astunud Poola seisukohta.

IV. KÜPROS

21. Pärast Küprose presidendi ülevaadet Küprose küsimuse lahendamiseks peetavatest läbirääkimistest väljendas Euroopa Ülemkogu uuesti oma toetust käimasolevale Küprose taasühinemise protsessile. Võttes arvesse, et Küpros on meie liidu liige ja jääb selleks ka pärast Küprose küsimuses lahendusele jõudmist, on EL valmis osalema Küprost käsitleval Genfi konverentsil 12. jaanuaril 2017.

Ukraina

22. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma pühendumist rahvusvahelisele õigusele ja Ukraina territoriaalsele terviklikkusele ning ELi-Ukraina assotsieerimislepingu sõlmimisele, sealhulgas põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomisele.
Assotsieerimislepingute eesmärk on toetada partnerriike nende liikumisel stabiilse ja jõuka demokraatia suunas ning kajastada strateegilist ja geopoliitilist tähtsust, mida Euroopa Liit omistab piirkondlikule kontekstile. Seetõttu on ratifitseerimisprotsessi lõpuleviimine endiselt ELi väga oluline eesmärk.
23. Olles võtnud hoolikalt teadmiseks Madalmaades assotsieerimislepingu heakskiitmise seaduse eelnõu üle 6. aprillil 2016 toimunud referendumi tulemuse ja Madalmaade peaministri poolt enne referendumit väljendatud mureküsimumed, võtab Euroopa Ülemkogu teadmiseks Euroopa Ülemkogus kokku tulnud Euroopa Liidu 28 liikmesriigi riigipeade ja valitsusjuhtide otsuse (lisa), mis käsitleb neid mureküsimumusi täielikus vastavuses assotsieerimislepingu ja ELi aluslepingutega.
24. Euroopa Ülemkogu märgib, et lisas esitatud otsus on Euroopa Liidu 28 liikmesriigi jaoks õiguslikult siduv ning seda võib muuta või selle saab kehtetuks tunnistada üksnes liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide ühisel kokkuleppel. Otsus jõustub kohe, kui Madalmaade Kuningriik on lepingu ratifitseerinud ja liit on selle sõlminud. Kui seda ei juhtu, siis otsus lakkab eksisteerimast.
25. Euroopa Ülemkogu tervitab 24. novembril 2016 toimunud ELi-Ukraina tippkohtumise tulemusi ning rõhutab liidu jätkuvat otsustavust süvendada ja tugevdada oma suhteid Ukrainaga, pidades silmas praeguseid väljakutseid. Ülemkogu tunnustab Ukraina saavutusi Euroopa normidele vastamiseks vajalike reformide rakendamisel ning asjaolu, et Ukraina on täitnud tingimused liiduga viisavabaduse kehtestamiseks. Pärast töökindla peatamiskorra vastuvõtmist kutsutakse kaasseadusandjaid üles viima lõpuni menetluse, mille tulemuseks on viisanõude kaotamine Ukraina ja Gruusiaga.

Euroopa Ülemkogus kokku tulnud Euroopa Liidu 28 liikmesriigi riigipeade ja valitsusjuhtide otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu kohta

Euroopa Liidu 28 liikmesriigi riigipead ja valitsusjuhid, kelle valitsused on kirjutanud alla ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Ukraina vahelisele assotsieerimislepingule („leping“),

Võttes teadmiseks Madalmaades 6. aprillil 2016 ELi-Ukraina assotsieerimislepingu heakskiitmise seaduse eelnõu üle toimunud referendumi tulemuse ning enne referendumit Madalmaade Kuningriigi peaministri poolt väljendatud mureküsimumused,

Soovides käsitleda neid mureküsimumusi täielikus vastavuses ELi-Ukraina assotsieerimislepingu ja ELi aluslepingutega ning kooskõlas ELi eesmärgiga tihendada suhteid Ukrainaga,

Võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 15. detsembri 2016. aasta järeldusi,

On otsustanud, ühise arusaamise väljendusena, võtta vastu järgmise, mis jõustub kohe, kui Madalmaade Kuningriik on lepingu ratifitseerinud ja Euroopa Liit on selle sõlminud:

A

Kuigi lepingu eesmärgiks on lepinguosaliste vahel ühistel väärtustel põhinevate tihedate ja püsivate suhete loomine, ei anta lepinguga Ukrainale kandidaatriigi staatust liiduga ühinemiseks ning see ei kujuta endast kohustust anda sellist staatust Ukrainale ka tulevikus.

B

Lepingus kinnitatakse uuesti Ukrainaga koostöö tegemist julgeoleku valdkonnas, eelkõige seoses konfliktide ennetamise, kriisiohjamise ja massihävitussrelvade leviku tõkestamisega. Leping ei sisalda liidu või selle liikmesriikide jaoks kohustust anda ühiseid julgeolekutagatise või muud sõjalist abi Ukrainale.

C

Kuigi lepingus öeldakse välja eesmärk parandada kodanike liikuvust, ei anna leping vastavalt Ukraina kodanikele ega liidu kodanikele õigust vabalt elada ja töötada liikmesriikide või Ukraina territooriumil. Leping ei mõjuta liikmesriikide õigust otsustada seda, kui palju lubada oma territooriumile Ukraina kodanikke, kes saavad riiki töö otsimise eesmärgil kas palgatöötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana.

D

Lepingus korratakse taas liidu pühendumist Ukrainas reformiprotsessi toetamisele. Lepinguga ei nõuta liikmesriikide poolt Ukrainale täiendava finantsabi andmist ning see ei mõjuta ühegi liikmesriigi ainuõigust määrata kindlaks oma kahepoolse finantstoetuse laad ja maht.

E

Võitlus korruptsiooniga on lepinguosaliste vaheliste suhete tihendamisel keskse tähtsusega. Lepingu kohaselt teevad lepinguosaliselised koostööd nii era- kui ka avalikus sektoris korruptsiooniga võitlemisel ja selle ennetamisel. Õigusriigiga seoses lepinguosaliste vahel tehtava koostöö eesmärk on eelkõige tugevdada kohtusüsteemi, suurendada selle tõhusust, tagada selle sõltumatus ja erapooletus ning võidelda korruptsiooniga.

F

Demokraatlike põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste austamine ning õigusriigi põhimõtte austamine, sealhulgas nagu on osutatud punktis E, on lepingu olulised elemendid. Lepinguosalistelt nõutakse oma lepingust tulenevate kohustuste täitmist, mille rakendamist ja jõustamist jälgitakse. Kooskõlas lepingu artikliga 478 võib kumbki lepingu pool võtta kohustuste mittetäitmise korral asjakohaseid meetmeid. Asjakohaste meetmete valimisel tuleb eelistada neid, mis segavad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem. Selliste meetmete hulka võib, viimase võimalusena, kuuluda lepingu sätetega ette nähtud mis tahes õiguste ja kohustuste peatamine.
